

คู่มือสำหรับประชาชน

การขึ้นทะเบียนผู้ที่มีคุณสมบัติรับเด็ก
เป็นบุตรบุญธรรม
ครอบครัวบุญธรรมไทยรับเด็กกำพร้า
ในความอุปการะ
ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน

การขึ้นทะเบียนผู้ที่มีคุณสมบัติรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ครอบครัวบุญธรรมไทยรับเด็กกำพร้าในความอุปการะ ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน

1) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข

1. ผู้ที่จะรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมจะต้องมีคุณสมบัติเบื้องต้นคือ

1.1 ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี (นับตั้งแต่วันเกิดถึงวันที่ยื่นคำร้อง)

1.2 ต้องมีอายุแก่กว่าเด็กที่จะเป็นบุตรบุญธรรมอย่างน้อย 15 ปี

1.3 ต้องเป็นผู้ที่ไม่ต้องห้ามเป็นผู้ปกครองเด็กตามมาตรา 1587 แห่งประมวล

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งได้แก่

- ผู้ซึ่งศาลสั่งว่าเป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

- ผู้ซึ่งเป็นบุคคลล้มละลาย

- ผู้ซึ่งไม่เหมาะสมที่จะปกครองผู้เยาว์หรือทรัพย์สินของผู้เยาว์

- ผู้ซึ่งบิดาหรือมารดาที่ตายได้ทำหนังสือระบุชื่อห้ามไว้มิให้เป็นผู้ปกครอง

2. เงื่อนไขการขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมโดยพิจารณาคุณสมบัติทางสังคมของผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม หมายถึง ผู้ขอรับเด็กจะต้องได้รับการพิจารณาว่าเป็นผู้มีความเหมาะสมที่จะเป็นบิดามารดาบุญธรรมของเด็กโดยพิจารณาจากองค์ประกอบต่างๆดังนี้

2.1 ไม่ควรมีอายุห่างจากเด็กมากเกินไปแม้ว่ากฎหมายจะกำหนดเพียงอายุขั้นต่ำของผู้ขอรับเด็กโดยมิได้กำหนดอายุชั้นสูงไว้ก็ตามแต่ผู้ขอรับเด็กและเด็กก็ไม่ควรมีอายุห่างกันมากเกินไป (โดยเฉพาะกรณีขอรับเด็กกำพร้าถูกทอดทิ้งเป็นบุตรบุญธรรม) จนเป็นเหตุให้ผู้ขอรับเด็กไม่สามารถเลี้ยงดูเด็กจนโตหรือจนเด็กสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ เพราะทำให้เด็กต้องตกใจสภาวะขาดผู้ปกครองที่จะอุปการะเลี้ยงดูเป็นผลเสียต่อสวัสดิภาพของเด็กได้ซึ่งในหลายประเทศกำหนดว่าเด็กและผู้ขอรับเด็กต้องมีอายุไม่ห่างกันเกินกว่า 40 ปีถึง 45 ปีในทางตรงกันข้ามผู้ขอรับเด็กที่มีอายุน้อยก็อาจมีวุฒิภาวะหรือความอดทนความรับผิดชอบน้อยเกินไปด้วย

2.2 เป็นผู้มีความสุขสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจการเป็นผู้มีความสุขและสุขภาพจิตที่ดีเป็นเรื่องสำคัญเพราะการจะเลี้ยงเด็กได้ดีผู้ที่เลี้ยงดูย่อมทุ่มเทกำลังกายและกำลังใจ

มากผู้ที่ป่วยเรื้อรังหรือป่วยเล็กน้อยตลอดเวลา (แม้ว่าแพทย์จะออกหนังสือรับรองว่าไม่เป็นโรคร้ายแรง) ก็จะไม่สามารถให้การเลี้ยงดูเด็กได้เต็มที่

2.3 ฐานะและการครองชีพต้องมั่นคงมีทรัพย์สินหรือรายได้ที่แน่นอนไม่ควรเป็นผู้มีหนี้สินและไม่มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายที่จะต้องเพิ่มขึ้นสำหรับการเลี้ยงดูเด็กตลอดจนการศึกษาของเด็กในอนาคต

2.4 มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งถูกสุขลักษณะและอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีสมควร

2.5 มีเหตุผลที่เหมาะสมและมีความคิดเห็นที่ดีต่อการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมผู้ขอรับเด็กต้องไม่คาดหวังว่าจะรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมเพื่อให้เด็กรับใช้ปรนนิบัติยามชราหรือป่วยไข้หรือให้เด็กตอบแทนตนในอนาคตควรเป็นผู้ที่มีความคิดเห็นที่ดีและจริงใจต่อการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมการเปิดเผยความจริงใจให้เด็กได้มีโอกาสรับทราบว่าเป็นบุตรบุญธรรมถือเป็นเรื่องที่สำคัญ

2.6 มีเวลาที่จะให้เด็กแม้ว่าจะมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีเพียงใดแต่ไม่มีเวลาให้บุตรเลยก็ไม่สามารถขอเด็กไปเลี้ยงดูเพราะเด็กที่จะสามารถเติบโตพัฒนาในทุกๆด้านอย่างเหมาะสมต้องได้รับการเลี้ยงดูที่ใกล้ชิดและครอบครัวจะได้มีความสัมพันธ์ที่แนบแน่นป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

2.7 ต้องรู้วิธีอบรมเลี้ยงดูเด็กและพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาโดยไม่ตั้งข้อรังเกียจเด็ก เช่น เมื่อประสบอุบัติเหตุหรือปัญหาในชีวิตก็โทษว่าเด็กนำโชคร้ายมาให้ตามกฎกระทรวง กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล พ.ศ. 2549 หมายเหตุ **กรณีคำขอหรือรายการเอกสารประกอบการพิจารณาไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนและไม่อาจแก้ไข/เพิ่มเติมได้ในขณะนั้นผู้รับคำขอและผู้ยื่นคำขอจะต้องลงนามบันทึกความบกพร่องและรายการเอกสาร/หลักฐานร่วมกันพร้อมกำหนดระยะเวลาให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไข/เพิ่มเติม หากผู้ยื่นคำขอไม่ดำเนินการแก้ไข/เพิ่มเติมได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดผู้รับคำขอจะดำเนินการคืนคำขอและเอกสารประกอบการพิจารณา **พนักงานเจ้าหน้าที่จะยังไม่พิจารณาคำขอและยังไม่นับระยะเวลาดำเนินงานจนกว่าผู้ยื่นคำขอจะดำเนินการแก้ไขคำขอหรือยื่นเอกสารเพิ่มเติมครบถ้วนตามบันทึกความบกพร่องนั้นเรียบร้อยแล้ว - ขั้นตอนการดำเนินงานตามคู่มือจะเริ่มนับระยะเวลาตั้งแต่เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคู่มือประชาชนเรียบร้อยแล้ว การดำเนินงานการขอรับบุตรบุญธรรมจะดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาและมีมติในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

2) ขั้นตอน ระยะเวลา

1. การตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสาร

รายละเอียด: ยื่นคำร้อง/เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสาร/สอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น

ระยะเวลา: 1 วันทำการ

2. การตรวจพิจารณาเอกสาร

รายละเอียด: - พิจารณารายละเอียดตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด - ทำหนังสือขอความร่วมมือตรวจสอบข้อมูลประวัติการสมรส/การหย่า/การจดทะเบียนรับรองบุตร ประวัติอาชญากรรม กรณีพบประวัติอาชญากรรมจะมีการขอทราบผลคดี/ตรวจสอบสภาพจิตตามกระบวนการทางจิตวิทยา

ระยะเวลา: 66 วันทำการ

3. การตรวจสอบ

ขั้นตอนย่อย: ตรวจสอบสถานที่

รายละเอียด: เยี่ยมบ้านสภาพความเป็นอยู่และความเหมาะสมของผู้ขอรับเด็ก

ระยะเวลา: 60 วันทำการ

4. การพิจารณาโดยคณะกรรมการ

ขั้นตอนย่อย: การพิจารณาโดยคณะกรรมการ

รายละเอียด: การพิจารณา

- เสนอคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาคคุณสมบัติของผู้ขอรับเด็ก

- เสนออธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชนพิจารณาคคุณสมบัติของผู้ขอรับเด็ก

หมายเหตุ: กรณีหากคณะกรรมการฯ มีมติให้ชี้แจงข้อมูลเพิ่มเติมจะรวมระยะเวลาเพิ่มอีก 60 วัน

ระยะเวลา: 60 วันทำการ

5. แจ้งผู้ขอรับเด็กเกี่ยวกับการพิจารณา

รายละเอียด: แจ้งผู้ขอรับเด็กเกี่ยวกับการพิจารณา คุณสมบัติผู้ขอรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

ระยะเวลา: 7 วันทำการ

3) เวลาในการดำเนินการ

194 วันทำการ

4) ช่องทางการให้บริการของหน่วยงาน

ติดต่อด้วยตนเอง ณ หน่วยงาน

- ศูนย์อำนวยความสะดวกรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม เลขที่ 255 ภายในสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กทม. 10400
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทุกจังหวัด
- ช่องทางการให้บริการออนไลน์

5) เอกสาร/หลักฐาน

1. บัตรประจำตัวประชาชน

2. สำเนาทะเบียนบ้าน (นร.14)

3. บัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ

หมายเหตุ: เอกสารที่เป็นสำเนาให้รับรองสำเนาถูกต้องทุกฉบับ

4.พนักงานองค์การของรัฐ

หมายเหตุ: เอกสารที่เป็นสำเนาให้รับรองสำเนาถูกต้องทุกฉบับ

5.หนังสือเดินทาง

หมายเหตุ: เอกสารที่เป็นสำเนาให้รับรองสำเนาถูกต้องทุกฉบับ

6.ใบมรณบัตร (น.ร. 4)

7.ทะเบียนสมรส (ค.ร.2)

หมายเหตุ: เอกสารที่เป็นสำเนาให้รับรองสำเนาถูกต้องทุกฉบับ

8.หนังสือสำคัญแสดงการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อรอง (แบบ ช.3)

หมายเหตุ: เอกสารที่เป็นสำเนาให้รับรองสำเนาถูกต้องทุกฉบับ

9. ทะเบียนหย่า (คร.6)

หมายเหตุ: เอกสารที่เป็นสำเนาให้รับรองสำเนาถูกต้องทุกฉบับ

10. ทะเบียนการรับบุตรบุญธรรม (คร. 14)

11. ผลตรวจสอบประวัติอาชญากรรม

หมายเหตุ: ศูนย์อำนวยความสะดวกการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมจะมีหนังสือประสานสถานีตำรวจเพื่อให้พิมพ์ลายนิ้วมือ

12. รูปถ่าย

รายละเอียดเอกสาร: ขนาด 2 นิ้ว

หมายเหตุ: หน่วยนับเอกสารเป็นจำนวนรูปใช้รูปถ่ายทุกคนยกเว้นพยานบุคคล

13. แผนที่บ้าน

รายละเอียดเอกสาร: ที่อยู่พักอาศัยจริงของผู้ขอรับเด็ก

14. หนังสือยินยอมของบุตรผู้ขอรับเด็ก

รายละเอียดเอกสาร: พร้อมหลักฐานบัตรประจำตัวประชาชน

หมายเหตุ: เอกสารที่เป็นสำเนาให้รับรองสำเนาถูกต้องทุกฉบับ

15. หนังสือยินยอมของผู้รับรองคุณสมบัติของผู้ขอรับเด็ก

รายละเอียดเอกสาร: พร้อมหลักฐานบัตรประจำตัวประชาชน

หมายเหตุ: เอกสารที่เป็นสำเนาให้รับรองสำเนาถูกต้องทุกฉบับ

16. หลักทรัพย์

17. ภาพถ่ายสภาพบ้าน

18. แผนการเลี้ยงดูเด็ก

19. หนังสือความเห็น

รายละเอียดเอกสาร: หนังสือความเห็นของผู้บังคับบัญชา, หนังสือความเห็นของผู้นำท้องถิ่น, หนังสือความเห็นของเพื่อนร่วมงาน, หนังสือความเห็นของเพื่อนบ้าน, หนังสือความเห็นของญาติพี่น้อง, หนังสือบันทึกถ้อยคำของผู้ดูแลเด็กในอนาคต

20. ใบรับรองแพทย์

รายละเอียดเอกสาร: ใบรับรองแพทย์ของผู้ขอรับเด็ก ฉบับที่รับรองว่ามีร่างกายและจิตใจสมบูรณ์และผลการทดสอบสภาพจิตตามกระบวนการทดสอบทางจิตวิทยา

หมายเหตุ: กรณีทดสอบสภาพจิตตามกระบวนการทดสอบสภาพจิต ศูนย์อำนวยความสะดวกรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม จะมีหนังสือประสานสถาบัน/โรงพยาบาล เพื่อให้รับการตรวจสุขภาพจิตสุขภาพจิต

6) ค่าธรรมเนียม

ไม่มีค่าธรรมเนียม

7) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. 2522

8) ใบอนุญาต

ไม่มีรายการใบอนุญาต

9) ช่องทางการร้องเรียน

1. ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี

เลขที่ 1 ถนนพหลโยธิน เขตดุสิต กทม. 10300 / สายด่วน 1111 / www.1111.go.th / ตู้ ปณ.1111 เลขที่ 1 ถนนพหลโยธิน เขตดุสิต กทม. 10300

1. ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนการทุจริตในภาครัฐ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.)

- 99 หมู่ 4 อาคารซอฟต์แวร์พาร์ค ชั้น 2 ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลคลองเกลือ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120

- สายด่วน 1206 / โทรศัพท์ 0 2502 6670-80 ต่อ 1900 , 1904- 7 / โทรสาร 0 2502 6132

- www.pacc.go.th

3. กรมกิจการเด็กและเยาวชน

e-mail / adoption@dcy.go.th / Website / www.adoption.dsdw.go.th /
โทรศัพท์ 02 3068821 โทรสาร 02 3547511

4. ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

เลขที่ 255 ภายในสถานสงเคราะห์เด็กหญิงบ้านราชวิถี อาคาร 60 ปี ชั้น 2
ถนนราชวิถี แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กทม. 10400

กรมกิจการเด็กและเยาวชน